

Motion till riksdagen 2005/06: MJ328

av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m)

Fiske som produktionsresurs och bas för fritiden

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att individuellt överlåtbara fiskekvoter bör prövas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mindre men effektivare fiskekontroll.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatt statligt finansierad utsättning av ål.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Östersjön bör bli pilotområde för en ny förvaltningsstrategi.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om jakt på skarv.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skydds jakt på säl skall tillåtas i alla Sveriges vatten.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bildande av fiskevårdsområden där det i dag råder fritt handelskapsfiske.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regler för vattenbruk skall var likvärdiga med dem hos våra konkurrentländer.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskryva planerna på såväl en allmän fiskevårdsavgift som skatt på fiskeredskap.

2 Inledning

Sverige har en lång kust, många sjöar och gott om rinnande vatten. Det ger stora förutsättningar att använda vattnet som bas för försörjning men också för rekreation. Traditionellt har detta också gjorts i stor omfattning. Fisket försåg oss svenskar med en stor del av det animaliska protein vi behövt. Sär-

Fel! Okänt namn på

skilt strömming och sill var viktiga härvidlag. Under 1990-talet utvecklades fritidsfisket till ett mycket stort nöje. Fritidsfiske bedrivs i alla vatten. Yrkesfiske, som visserligen förekommer i insjöar, bedrivs huvudsakligen med kusten som utgångspunkt.

2.1 Fisket har än i dag stor betydelse i många kustområden och lokala samhällen

I Sverige finns cirka 1 600 svenska fartyg med tillstånd att bedriva yrkesmässigt fiske till havs. Närmare 2 000 personer har yrkesfiskelicens. Man bedömer att varje fiskare sysselsätter cirka fem personer i land. Multiplikatoreffekten är således betydande.

Uppskattningsvis är det cirka två miljoner svenskar som årligen ägnar sig åt fritidsfiske med spö, lina eller krok. Fisket berör således en stor del av vår befolkning.

Förutom traditionellt yrkesfiske har det vuxit upp en yrkeskår av vattenbrukare. Vattenbruk är den gemensamma benämningen på odling eller uppfödning av fisk, skaldjur, blötdjur (musslor och ostron) eller alger under kontrollerade förhållanden för försäljning och konsumtion. Vattenbruk kan ske i kustvatten i salta hav, kustområden i brackvattenmiljöer eller i stillastående sötvatten (sjöar eller dammar på land) eller rinnande sötvatten (vattendrag). Odling i havsvatten kallas även havsbruk.

Odling av fisk, skaldjur och alger har ökat i omfattning från att i början av 1970-talet ha stått för knappt 4 % av den totala världsproduktionen av sådana produkter till att i början av 2000-talet stå för drygt 27 %. Odlingstakten har ökat med omkring 9 % om året under en rad år, sett till världen som helhet.

3 Yrkesfiske

3.1 Förutsättningar

Havsfiske är speciellt i så motto att fisken är allmän egendom utanför territorialgränserna. Den ägs av ingen och kan nyttjas av alla. Det finns därför en uppenbar risk att fisken fångas utöver vad som är långsiktigt hållbart. Därför är bindande internationella avtal som begränsar fisket nödvändiga. För Sveriges fiskares del är förstås Östersjöns fiskebestånd av avgörande betydelse men också Kattegatt, Skagerrak och Nordatlanten är viktiga. De mesta av dessa vatten finns numera inom EU varför fiskekvoter för svenska fiskare och unionen som helhet fastställs av EU. Förutsättningarna för det svenska yrkesfisket är till stor del givna och är relativt stabila på gemenskapsnivå.

Sverige har inte tillräckligt lagt sig vinn om att delta i EU:s arbete på fiskets område. Rösten är alldeles för tyst i EU-sammanhang, och därmed är svenska fiskares möjligheter dåliga att med sina kunskaper och erfarenheter påverka fiskepolitiken.

Fel! Okänt namn på

Sverige bör stödja arbetet med att inom EU upprätta väl underbyggda förvaltnings- och uppbyggnadsplaner. Försiktighetsprincipen, fiskekvoter baserade på vetenskaplig rådgivning, förstärkning av den vetenskapliga rådgivningen från ICES samt skärpt kontroll och övervakning måste även fortsättningsvis vara den svenska linjen. Nationellt öppnar försök med lokal och regional förvaltning av fisket och möjligheten att fördela fiskemöjligheterna mellan fiskare till en bättre måluppfyllelse. Enligt vår mening skall fiskebestånden vara så stora att de ger långsiktigt god avkastning.

I dag delas fiskekvoterna ut på nationsbasis. Det ger inga incitament för den enskilde fiskaren att hushålla med kvoten – snarare tvärtom. För att det skall vara företagsekonomiskt försvarbart för fiskare att väga in långsiktiga aspekter, en hållbar utveckling för kommande generationer, behöver de äga rätten till sitt eget fiske. Det skulle ge fiskare större frihet att planera, när och hur de skall fiska. Det skulle även göra att fiskare kan räkna med att det är de själva som kommer att dra nytta av ett långsiktigt agerande för att få ett bestånd att återhämta sig etc. Därmed skulle överensstämmelsen mellan samhällets och enskilda fiskares intressen bli bättre.

Det finns olika metoder att skapa äganderätter, eller fångsträtter, till fisket. Vi menar att man skall pröva ett system med individuella överlåtbara fiskekvoter.

Genom att på detta sätt skapa äganderätter till fångster skapas också förutsättningar för att marknader uppstår och förutsättningar för att organisera fångstsektorn på ett mer produktivt och effektivt sätt. När enskilda fiskare får rättighet till framtida fångster får de också ett egenintresse att driva fisket på ett sätt som bara utvinner resursrörelsen. Med andra ord sammanfaller fiskarens fångst – och ansträngningsbeslut med vad som är samhällsekonomiskt effektivt. Således försvinner därmed de negativa effekterna som en kapplöpning om fångster ger upphov till, nämligen överkapitalisering och överfiske.

För att ett kvotssystem skall fungera fordras också en väl fungerande och rättvis kontroll. Fiskerikontrollen bör ske ur ett gemenskapsperspektiv och vara mer likvärdig än vad som är fallet i dag. För att den enskilde fiskaren skall kunna fullt ut förstå och efterleva regelverket fordras att detsamma är tydligt, ändamålsenligt och konsekvent och lika för fiskare i samma vatten även om de kommer från olika länder.

3.2 Svenska myndigheter

Svenskt fiske är utsatt för ett omfattande regelverk med åtföljande kontrollapparat. Denna byråkrati upplevs som omotiverad och som störande inslag i yrkesverksamheten. Till en del är kontroll en nödvändig del av regleringen av små fiskebestånd. Vi menar dock att den bör vara så enkel och effektiv som möjligt. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag.

Fel! Okänt namn på

3.3 Tillgång på fisk

Östersjöns tillstånd måste förbättras för att öka fiskarternas reproduktionsmöjligheter. Det krävs bättre uppföljning runt hela Östersjön så att uttaget av tilldelade kvoter inte överutnyttjas. Det hjälper inte att enskilda länder, t.ex. Sverige, ensamt håller sina kvoter. Det är av avgörande betydelse att samtliga länder samarbetar när det gäller såväl fiskerikontrollen som regler för fiskemetoder.

Ytterligare ett sätt att restaurera torskbeståndet är att införa fiskestopp. Att helt stoppa torskfisket är inte någon lämplig långsiktig politik. I stället krävs det just samarbete över gränserna för att lösa krisen för t.ex. torsken i Östersjön. Ensidiga åtgärder från Sverige spelar härvidlag ringa roll och riskerar rent av att bli kontraproduktivt.

Sverige måste i stället börja använda EU som gemensamt organ för beslut om fiskerieringens långsiktiga hållbarhet. Nästan hela Östersjöns kust ligger nu inom EU vilket bör underlätta genomförandet av en gemensam politik.

Ål är den ekonomiskt viktigaste fisken i det småskaliga fisket och den tredje viktigaste fisken totalt sett. Enligt beräkningar utförda av Fiskeriverkets sötvattenslaboratorium är de ålutsättningar som sker mycket kostnadseffektiva. Ett problem är dock att ålen inte enbart fångas av dem som bedriver näringsmässigt fiske. Därmed finns ingen lönsamhet för de licensierade yrkesfiskarna att bekosta utsättningarna.

Ålutsättningarna finansierades till en början genom avgifter som togs ut i prisregleringssystemet. I och med systemets avskaffande år 1995 upphörde möjligheten att finansiera ålutsättningarna. Utsättningarna har därför under senare år bekostats via statskassan i kombination med EU-medel.

Enligt våra bedömningar skulle det näringsmässiga fisket både i kustområden och i insjöar få mycket svårt att överleva om inte de nationella utsättningsprogrammen kan genomföras i minst lika stor utsträckning som hittills. Det föreligger i annat fall en uppenbar risk att ett flertal fiskeföretag slås ut, eftersom ålfångsterna är en så viktigt del av intäkterna. Detta vore olyckligt.

3.4 Miljö- och naturvård

Under senare år har det kommit rapporter om störningar i de marina miljöernas ekosystem. Det finns anledning att känna stark oro för detta. Stora biologiska och ekonomiska värden står på spel.

EU:s utvidgning innebär en avgörande förändring och en helt ny möjlighet i förvaltningen av den hårt utsatta Östersjön. Detta hav bör bli pilotområde för en helt ny förvaltningsstrategi med syfte att bygga upp ett så starkt och heltäckande skydd av Östersjöns marina miljö att fungerande ekosystem kan återskapas och en långsiktigt uthållig utveckling garanteras. Systemet måste ges juridisk kraft och samordnade skyddsåtgärder och sanktioner. Detta arbete menar vi skall drivas inom ramen för EU-samarbetet. På samma sätt som luftvårdsarbetet genom juridiskt bindande överenskommelser blivit framgångsrikt måste nu havsmiljön förbättras.

Fel! Okänt namn på

Vi anser att regeringen nu i alla fora måste kommunicera Östersjöns övergödningssproblem och den överhängande risken för olyckor i samband med oljetransporter så att ett internationellt politiskt genombrott för åtgärdsarbetet med övergödningssproblemen kan komma till stånd och ytterligare effektiva skyddsåtgärder mot fartygsolyckor och oljeutsläpp tas fram för Östersjön.

För ett väl fungerande fiske fordras självfallet rena vatten. Fiskebestånden har påverkats negativt, dels genom övergödning och brist på syre, dels genom giftiga ämnen som anrikas i fiskköttet, t.ex. dioxin.

3.5 Reservat

Målet beträffande antalet marina naturreservat måste höjas om gjorda internationella åtaganden skall kunna uppfyllas och miljö kvalitetsmålet nås. Det är emellertid inte ett mål i sig att inrätta ett visst antal marina reservat, utan det är kvalitet och effekt som skall vara utgångspunkten. Avsikten är ju att skapa ett nätverk av skyddade områden i syfte att bevara ekologiskt viktiga delar av våra typiska marina ekosystem. För oss är det även viktigt att det måste vara möjligt för människor att bo och verka i kust- och skärgårdsmiljö samtidigt som man har en långsiktigt hållbar utveckling av t.ex. fisket. Därför måste arbetet med att skydda olika områden bedrivas i nära samarbete med dem som berörs av åtgärderna.

Vi kan inte oreserverat ansluta oss till inrättande av sju områden med permanent fiskeförbud. Det är rimligen inte antalet områden med permanent fiskeförbud som är ett bra mått på ett rimligt skydd av fiskbestånden. Behovet skall styra antalet.

3.6 Predatorer

3.6.1 Skarv

Skarven kan sägas ha två negativa effekter för yrkesfisket. Den ger dels skador på fisken och förorsakar förlust av fisk i redskap, dels indirekt genom långsiktiga förändringar av fisksamhällen orsakade av skarvens fiskkonsumtion. Ett ytterligare problem är att ett mycket stort antal skarvar drunknar i fiskeredskapen. För att begränsa skador på redskapen och andra olägenheter för fisket måste åtgärder vidtas.

Det pågår en utveckling av nya fiskeredskap. Vi anser att denna utveckling är bra, men den kan bli ännu bättre. För att uppnå målsättningen att bevara skarven samtidigt som förutsättningar skall finnas för ett bärkraftigt och långsiktigt hållbart insjöfiske och kustnära fiske räcker inte detta, utan jakt på skarv måste tillåtas. Riksdagen har vid flera tillfällen uppmanat regeringen att verka för att allmän jakt blir tillåten. Vi vill påtala att denna fråga brådskar.

Fel! Okänt namn på

3.6.2 Säl

Vid riksmötet 1999/2000 beslutade riksdagen om att förorda jakt på säl. Regeringen har sedermera genom Naturvårdsverket beslutat tillåta en begränsad jakt på den svenska ostkusten, norr om Stockholm. Eftersom olägenheterna för yrkesfisket förorsakade av säl är mycket stora i alla svenska kustvatten måste enligt vår uppfattning skyddsjakt tillåtas i alla Sveriges vatten.

3.7 Konkurrenskraftiga förutsättningar

Den internationella handeln med fiskprodukter går i riktning mot alltmer frihandel. Denna utveckling måste från svensk sida mötas med konkurrenskraftiga företag som kan agera utifrån villkor likvärdiga konkurrentländernas. Svenska fiskare är som andra företag påverkade av svenska nationella regler inte minst då det gäller byråkrati och tillsyn. Svenska skatter är höga generellt sett. En skatt som särskilt drabbar fisket är fastighetsskatten eftersom fiske bidragit till att skapa attraktiva miljöer där ett hus i dag betingar ett högt pris och därmed höjer taxeringsvärdena för alla som bor i området.

Situationen för fisket måste anpassas till situationen för fiskare i grannländerna, t.ex. Danmark och Norge. Riksdagen har uttalat sig positivt till ett yrkesfiskaravdrags införande; trots det har inget förslag lagts. Regeringen måste snarast återkomma till riksdagen med förslag om detta.

Fiske är en näringsgren med relativt få yrkesutövare, men är av stor betydelse på vissa geografiskt avgränsade områden efter våra kuster. Det faktum att antalet yrkesutövare är relativt få och att de dessutom är spridda över landet ställer speciella krav på yrkesutbildning. Länder som Danmark, Norge och Finland har en fungerande och sammanhållande utbildning av yrkesfiskare och verksamma inom fiskeberedningsindustrins olika grenar. En gymnasieutbildning för fiskeintresserade elever i landet måste ha tillräckligt med platser för att fylla behovet.

3.8 Fria handredskapsfisket – Fiskevårdsområden

Ägare till fastigheter som innehåller vatten äger också rätten att fiska i sina egna vatten. Liksom för jakt har den fram till mitten av 1980-talet varit exklusiv för ägaren/innehavaren.

Det fria handredskapsfisket i södra Östersjön och i de stora sjöarna infördes 1985 genom konfiskation av tidigare fiskerättigheter. Vi befarade då att beståndsvärden skulle eftersättas. Tyvärr har våra farhågor besannats. Det är väl mycket begärt att enskilda medborgare skall betala beståndsvärden på vatten som fritt får nyttjas av allmänheten. Beståndsvärden är därför i dag i det närmaste obefintlig. Genom socialiseringen av fiskerätterna försvann således incitamenten att vårda bestånden i en stor del av Sveriges vatten. Enligt vår mening är det naturligt att de som drar nytta av fisket också betalar fiskevården.

Fiskerätten bör så snart som möjligt återföras till ägarna om de bildar fiskevårdsområden och öppnar dessa för allmänheten genom att sälja fiskekort. På så sätt upphävs konfiskationen och beståndsvården säkras genom att medel tillförs genom fiskekortsförsäljningen.

Ett alternativ är att en fritidsfiskarlicens införs där en årlig betalning medför rätt till fiske i specificerade vatten. I de allmänna vatten där man av en eller annan anledning önskar bibehålla ett helt fritt fiske är det naturligt att beståndsvården betalas av skattemedel.

4 Vattenbruk

I svenskt vattenbruk odlas främst regnbåge, röding, insjööring, ål, kräfta och blåmussla. Odlingen av matfisk sker i stora nätkassar med flytramar, som förankras på botten längs med kuster och i större inlandsvatten. Odlaren köper cirka ett år gammal sättfisk (fiskyngel) och placerar ut ynglen i kassarna. Där får fisken växa tills den är två och ett halvt år gammal och tillräckligt stor för att användas i livsmedelsproduktion. En viss del av sättfisken används för utplantering i vattenmiljöer där de naturliga bestånden behöver förstärkas, samt för sportfiskeändamål. Regnbåge står för 85 % av den svenska produktionen av matfisk, som inte är särdeles stor. En tredjedel av den odlade svenska regnbågen exporteras till Japan, en knapp tredjedel röks eller gravas och resten säljs för konsumtion i Sverige eller används till sportfiske. Antalet svenska kräftodlingar har ökat kraftigt sedan mitten av 1980-talet. På sikt kan det också bli aktuellt med svensk odling av andra djur t.ex. piggvar, hälleflundra, hummer, räkor och ostron för försäljning.

4.1 Utvecklingspotential

Det svenska vattenbruket är förhållandevis litet. Efter en snabb ökning under 1980-talet har utvecklingen stannat av. Ett tusental personer arbetar inom ca 500 odlingar, varav ungefär hälften arbetar med odling av fisk, kräftor och musslor för direkt konsumtion. I det svenska vattenbruket inryms också arbetet med att odla fisk och kräftor för utsättning i sjöar och vattendrag.

Vattenbruk kan bli ett viktigt inslag i framtida svensk landsbygdsutveckling, antingen enbart eller kombinerat med annat fiske, jordbruk och turistfiske. Förutsättningarna finns för konkurrens effektiv produktion då naturen är lämplig för denna form av produktion.

EU har nu antagit en strategi för utvecklingen av vattenbruket, vilket visar att man inom EU erkänner näringens betydelse för Europa och vikten av en fortsatt positiv utveckling. Tanken är att lagstiftningen skall harmoniseras och att EU skall driva på omställning mot ett mer miljöanpassat och uthålligt vattenbruk. Även i fortsättningen skall man kunna få stöd till teknikutveckling och åtgärder för att minska miljöbelastningen från odlingarna. I strategin betonar EU även att det är nödvändigt med bättre marknadsanalyser, mer

Fel! Okänt namn på

aktiv försäljning av vattenbrukets produkter samt en integrerad förvaltning av kustområden. Enligt EU-strategin kan vattenbruk också bli ett möjligt alternativ för yrkesfiskare i takt med att EU inför en mer restriktiv fiskeripolitik.

4.2 Hinder

Trots att Sverige har mycket god tillgång till vatten har vattenbruket en liten omfattning. Anledningen till detta är till stor del politiskt betingad. Vattenbruk har inte setts som en framtidsnäring. Senfärdighet och onödig byråkrati vid tillståndsgivning och miljöprövning är några anledningar. Vattenbruket möter särskilda svårigheter. Av miljöskäl omgärdas det av tillståndskrav. Försäljningsorganisationen för vattenbrukets produkter är ganska svag och svenska vattenbrukare har hård konkurrens från odlare i andra länder.

En näringsgren med goda naturliga förutsättningar har hindrats i sin utveckling och fisk som kunde producerats i Sverige importerats nu från andra länder. Rimligt vore att regelverket för vattenbruk inte är alltför skilt från det som finns i våra konkurrentländer.

4.3 Vattenbruk och miljöfrågor

De finns miljöproblem förknippade med vattenbruk. Det kan bidra till övergödning av sjöar och vattendrag genom fodertillförsel och fiskens avföring. Det finns risk att fiskar rymmer från odlingarna, och sjukdomsspridning från odlingar till vildlevande fisk är ytterligare en fara.

Sveriges vattenbrukare är medvetna om problemen och har antagit en miljöpolicy. Där framgår att odlarna anser att en avsevärt ökad miljöhänsyn vad det gäller lokalisering, integrerad kustplanering, bättre odlingsmetoder och mer omsorgsfull skötsel är förutsättningar för en fortsatt positiv utveckling av svenskt vattenbruk.

5 Fritidsfiske

Inom Sverige finns två miljoner sportfiskare. För hälften av dessa är sportfiske ett av de absolut viktigaste fritidsintressena. Fiskeriverkets undersökningar visar att sportfisket omsätter flera miljarder kronor, ofta i glesbygd och i små företag som butiker, camping och fisketurismföretag. Samtidigt är sportfisket ett skonsamt och ekologiskt välbalanserat nyttjande av fiskbestånden.

En förutsättning för att så många skall kunna bedriva fiske som hobby är det finns tillgång på fiskevatten och att bestånden vårdas på ett uthålligt sätt. Som tidigare sagts är en stor del av vattnen i enskild ägo. Efter det att fiskerätterna på södra ostkusten och i de stora sjöarna socialiserades för 20 år sedan har, som tidigare redogjorts för, beståndsvården där eftersatts. Hur denna

skall finansieras är fortfarande ett bekymmer. Utebliven beståndsvård minskar potentialen i det kustnära fisket och är till stort men för fritidsfiskarna.

5.1 Redskapsskatt, allmän avgift m.m.

Regeringen har kommit med flera förslag till ny beskattning av fiskare. En s.k. allmän fiskevårdsavgift eller en avgift vid köp av fiskeredskap är alternativ som diskuteras.

En allmän fiskevårdsavgift skulle omfördela pengar från vissa fiskevatten till andra fiskevatten och i praktiken fungera som en skatt; alla sjöar och vatten är med och bidrar till avgiften och fonden, men bara de politiskt utvalda vattnen får något tillbaka. En allmän fiskevårdsavgift skulle vara en planekonomisk omfördelning av resurser. För att näringen skall utvecklas måste rollerna och aktörerna få samma förutsättningar som i andra näringar. Köparen skall inte betala en del av sitt pris till en fond som omfördelar pengar och förskjuter konkurrensförhållandet mellan olika producenter. Därför avvisar vi en sådan skatt.

En redskapsavgift ger samma rundgång och byråkrati som en allmän fiskevårdsavgift. De medel som flyter in fördelas av byråkratin till politiskt korrekta projekt. Inte heller detta är rätt väg att gå.

Fiske och fiskevatten är en resurs och ett produktionsmedel som kan nyttjas på olika sätt. När det gäller drift och skötsel måste fiskevattnet jämföras med andra produktionsmedel. Det betyder att ansvaret för nyttjande av fisket och fiskevattnet skall ligga på dess ägare, inom ramen för lagar och regler som förhindrar rovdrift och annat missbruk. Precis som i andra näringar skall priset på fisket göras upp mellan konsumenter och producenter genom försäljning av fiskekort eller andra avtal.

Fiskerätten bör därför så snart som möjligt återföras om ägarna bildar fiskevårdsområden och öppnar dessa för allmänheten genom att sälja fiskekort. På så sätt upphävs konfiskationen och beståndsvården säkras genom att medel tillförs genom fiskekortsförsäljningen.

Med fiskevårdsområden kan man ta upp fiskekortsavgift. Med dessa intäkter kan man bedriva resursvård. Inom ramen för förvaltningsreglerna i ett fiskevårdsområde kan allmänhetens tillträde regleras i tid och rum. Turistreprenörer kan då också få möjlighet att ersätta vattenägarna för fiske- och naturvårdskostnader genom inköp av fiskekort. Då är det de som drar nytta av fisket som också betalar fiskevården. Syftet är att skapa incitament för fiskevård och möjliggöra ett ansvarstagande som faktiskt kan förenas med utveckling av fisketurism där detta är önskvärt och beståndsmässigt möjligt.

5.2 Turistföretaget

Fisketurism har stor potential. Turistfisket kan ge jobb på landsbygden och ligga till grund för ett lokalt näringsliv i områden med få andra tillväxtbran-

Fel! Okänt namn på

scher. Fritidsfiskeintresset samt direkt överförda utländska erfarenheter ligger till grund för svenska visioner.

Sjöar och vattendrag bör ses som en produktionsresurs, inte bara för naturlig produktion av främst gädda och abborre, utan även som en resurs för turism. Intresset för turism bara växer. Turismen är en komplex näring där en rad olika företag och verksamheter måste samverka i nätverk. Alla delar däri måste fungera.

Flera av de fiskebestånd som är intressanta för ett fisketuristiskt företagande är av dålig status. Därför måste de biologiska utvecklingsmöjligheterna och fisketurismen utvecklas parallellt. Endast ett fåtal arter och bestånd anses ha potential för fisketuristiskt företagande i större skala, t.ex. gädda och abborre. Man bör samtidigt uppmärksamma att dessa arter har stor betydelse även för yrkesfisket och att de kustnära rovfiskarna har en avgörande betydelse för kustfiskets utveckling. Även i insjöarna spelar dessa bestånd en utomordentligt viktig roll.

För hummerfisket finns det efterfrågan på fisketuristiskt företagande. Det bör dock understrykas att beståndssituationen är oviss. I ett flertal utredningar har Fiskeriverket slagit fast att fritidsfiskets fångster är betydligt mer omfattande än vad som framkommer av statistiken. Samma situation gäller för sötvattenkraften som i flertalet sjöar och vattendrag har en oviss beståndssituation.

5.3 Yrkesfiskaren som turistfiskeentreprenör

För svenska yrkesfiskare är samverkan med rekreationssektorn ett viktigt inslag i näringen. Det gör att yrkesfiskare också skall kunna bedriva kommersiellt turistfiske. Det finns många exempel på yrkesfiskare som aktivt medverkar till att hålla fiskelägen och skärgårdssamhällen vid liv genom att bedriva fiskhandel eller annan verksamhet med direkt bäring på turism och fritid. Denna typ av samverkan mellan yrkesfiske och rekreationssektor är positiv.

5.4 Företagarperspektivet

Oavsett om man är yrkesfiskare på heltid eller deltid, vattenbrukare eller turistentreprenör är man företagare och därmed beroende av den allmänna företagspolitiken som bedrivs.

Såväl fritidsfiskeanläggningar som fiske för att fånga mat- och foderfiske drivs av småföretag. Småföretagarna är en viktig grupp i dagens Sverige. De behöver känna tilltro från myndigheter och politiker i stället för att utsättas för omotiverade regler och hämmande attityder. Skattebelastningen är hög vilket medför höga priser på de produkter som säljs vare sig det är varor eller tjänster. I konkurrens med andra länder kommer den svenska produkten i ett sämre läge. Inte minst besvärande är fåmansbolagsreglerna. Fastighetsskatten är särskilt betungande för fiskeföretagen som straffas med hög skatt därför att bostäderna har sjönära läge. Även denna skatt måste bäras av produktpriserna.

Fel! Okänt namn på

Byråkratin är omfattande – inte minst miljöbalkens rigida tillämpning medför konkurrensnackdelar. Attityden hos myndigheter är ofta misstänksam och förutsätter att företagen inte följer lagar och regler. Detta skapar ett dåligt företagsklimat.

Brist på riskkapital är ett hinder för expansion – i synnerhet på landsbygden där många av dessa företag av naturliga skäl finns.

Stockholm den 2 oktober 2005

Catharina Elmsäter-Svärd (m)

Lars Lindblad (m)

Cecilia Widegren (m)

Anders G Högmark (m)

Jeppe Johnsson (m)

Bengt-Anders Johansson (m)

Jan-Evert Rådström (m)

Ola Sundell (m)